

Glory Revealed

Parsha Terumah

[Artscroll - Shas Chumash - pg 445 -] Shenot: 25

¹ **H**ASHEM spoke to Moses, saying: ² Speak to the Children of Israel and let them take for Me a portion, from every man whose heart motivates him you shall take My portion.

³ This is the portion that you shall take from them: gold, silver, and copper; ⁴ and turquoise, purple, and scarlet wool; linen and goat hair; ⁵ red-dyed ram skins, tachash skins, acacia wood; ⁶ oil for illumination, spices for the anointment oil and the aromatic incense; ⁷ shoham stones and stones for the settings, for the Ephod and the Breastplate.

⁸ They shall make a Sanctuary for Me — so that I may dwell among them — ⁹ like everything

2 Torah Studies - Ed. R. Sacks - pg 119 ff

Terumah means a contribution for sacred purposes, something which the Israelites gave for the building and maintenance of the Sanctuary; and our Sidra, in detailing the plans for its construction, describes the form that these contributions should take. There were three kinds of Terumah:¹

(i) Shekalim: The annual contribution of half-a-shekel that was to pay for the sacrifices;

(ii) The once-only payment of a half-a-shekel to provide for the sockets (Adanim) of the sanctuary;

(iii) The provision of the materials and the coverings of the Sanctuary, which again was a once-only contribution, ceasing once it was built.

The first, in other words, was a perpetual offering, persisting all the while the Sanctuary and the Temple existed,² and still commemorated today, in the donation of half of the com-

mon unit of currency, before Purim.³ The second and third, however, were limited in time to the actual period of construction.

3 What interest, then, can they have for us today? The answer is that the Torah is eternal, meaning that its every detail has some relevant implication for all Jews at all times. And especially so for the details of the Sanctuary, for we read of it, "And they shall make Me a Sanctuary, and I shall dwell in them,"⁴ whose meaning is that G-d's presence will rest not only in the Sanctuary itself but also in the heart of each Jew. So that even if the physical building is destroyed, a Jew can construct his own sanctuary of the soul, as an inward correlate of the once-external place. And each detail of its construction will mirror the precise practical directives contained in this and the subsequent Sidrot.

Avot - ch. 6

5 11] Whatever the Holy, Blessed One created in His world, He created only for His glory; as it is stated, "Everything that is called by My name, it is for My glory that I created it; I have formed it, indeed, I have made it"; and it says, "The Lord shall reign for ever and ever."³⁴⁰

Parsha Illuminations R. Adler - pg 216 4

ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו...

"That they take for me an offering; of every man that gives ה' willingly with his heart" (Shemos 25:2).

"Take for me" seems to be grammatically incorrect. A more appropriate statement would be "give to me." This

6 Ethics from Sinai - R. Brann - pg 400 At the beginning of *sh'moneh esreh*, the silent worship that is the central part of our prayer morning, afternoon and evening, we characterize the Almighty as *koneh ha-col*: He makes all and everything His acquisition and possession (*koneh* is of the same root as *kinyan*). All that has existence, in this universe and beyond, was created to one plan, one purpose, one goal that emanated from the Creator and is forever bound up with Him. Potentially, everything, every-one is His *kinyan*. As the Psalmist hymns, "in His palace everything says Glory."³⁴¹

This, the last teaching in *Pirké Avot*, is the ultimate realization that man can achieve about the vast creation in which he finds himself alive. The world teems with myriad forms of life, and each organism and entity seems to pursue its own aims, oblivious to all else. Yet, as the Sages sensed in their vision, out of all that lives in this cosmos rises a great paean to the glory and majesty of the Creator.

7 המצות - פסוקים - חנוכה - 215

חז"ל אומרים שכבר מתחילת בריאת העולם השתוקק הקב"ה בכיבוד להשרות את שכינתו בארץ, וז"ל המדרש (ב"ר פרשה י"ג פסקה ו'): "ביום הראשון, אמר ר' שמואל בר אבא: מהו ביום הראשון? מן היום הראשון שברא הקב"ה את העולם נתאוה לדור עם בריותיו בתחתונים. ראה היאך כתיב בבריית יום ראשון (בראשית א') ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד, יום ראשון אינו אומר אלא יום אחד, וכשם שאמר יום אחד יאמר יום שנים יום שלושה, אלא למה אמר יום אחד? שעד שהקב"ה היה יחידי בעולמו נתאוה לדור עם בריותיו בתחתונים. לא עשה כן, אלא כיון שהוקם המשכן והשרה בו הקב"ה שכינתו וכוונו הנשיאים להקריב, אמר הקב"ה: יכתב שביום זה נברא העולם (כיון שמענתה יהיה לי דירה בתחתונים, שזו היתה הכוונה ביום הבריאה - מתי"כ).

על דרך זה כותב הגר"א (שה"ש א' ג'): "יעיקר עיי"ב הוא להשיב הנשמה למקורה לדבק בשכינה, ובוודאי יותר טוב מזה שהשכינה דבוקה למטה, כאשר היתה כוונת הבריאה, כידוע. ושכר זה כותב כמה פעמים בתורה עד אין מספר, ושכנתי בתוכם, ולא תנעל נפשי...".

ההבנה הפשוטה תופסת כי השכינה בישראל היא לצורך הדיוט - כדי לרומם את בני ישראל לדרגת קדושה עליונה השייכת לעליונים. אכן מכל האמור לעולה כי השכינה היא לצורך גבוה - דבר שמביא למילוי רצון הבורא בעצמו,

9 Pascha Illuminations

This line of reasoning makes good sense until we encounter the Ibn Ezra (Shemos 29:46), who states that the sole purpose of the exodus from Mitzraim was for the Shechinah to find a resting place among His nation. The Ramban (ibid.) further states: "There is in this matter a great secret. For in the plain sense of things it would appear that [the dwelling of] the Divine Glory in Klal Yisrael was to fulfill a need of Klal Yisrael, but it is not so. It fulfilled a need above [of Hashem], being rather similar in thought to that which the Navi states, 'Israel, in whom I will be glorified' (Yeshayah 49:3)." Rabbeinu Bechaya (Shemos 20:1) further states that the Shechinah needs Klal Yisrael at least as much as Klal Yisrael needs the Shechinah.

12

כבוד - מלכות - בלעדיות

נשתדל עוד להתבונן בענין עמוק זה - כיצד הכבוד מגדיל ומעצים בחינת המלכות. לימדנו המהר"ל כי יסוד ענין המלכות ומהות השם מלך הוא - ההבדלות והבלעדיות.

"כי המלך הוא נבדל משאר העם [על דרך הכתוב "אחד העם" (בראשית כ"ו י')] ומפרש רש"י: המיוחד בעם - זה המלך... כי שמו קדוש נבדל מן הנמצאים ובוה הוא מלך עולם" (גבורות ה' פ' מ"ב ד"ה ויבואו).

לכבודו

14 על פי יסוד דברינו נוכל להבין פשוט בדברי המשנה:

"כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו, שנאמר: 'כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתי יצאתיו אף עשיתי', ואומר ה' ימלך לעולם ועד" (אבות ו' ב.).

ויש לשאול: מה הראיה מהפסוק השני 'ה' ימלך לעולם ועד', הלא הפסוק מדבר מענין המלוכה ולא מענין כבוד, ומהו איפוא הראיה שייכל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו?!

אמנם הדברים מבוארים, כי הכבוד הוא גילוי המלכות ושניהם ענינם

אחד!

הרי עמדנו על סוד תכלית בריאת העולם, בבחינת "לכבודי בראתי", שהקב"ה ברא את העולם כדי לחזק את ענין מלכותו. וכיצד המלכות מתעצמת וחלה בעולם - על ידי הכבוד. כי הכבוד שחולקים לו נבראו מורה עד כמה שהם תופסים את רוממותו ובלעדיותו יתברך והתנשאותו על בריותיו... ובוה חלה המלכות ומתעצמת.

* על פי יסוד זה נוכל להבין מדוע מיד אחרי הפסוק הראשון של "קריאת שמע" - מה שמכונה בפי חז"ל (ברכות י"ג ע"א) קבלת עול מלכות שמים - תקנו חז"ל לומר: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". וההסבר מבואר, שאחרי שהמלכו את ה' למלך, הרי אנו מתפללים שמלכותו תתרבה ("ברוך" מלשון ריבוי) - על ידי התפשטות בחינת הכבוד.

10

גדר מידת המלכות התבאר בדברי רבי צדוק הכהן (מבואר בספר רסיסי לילה אות כ"ה), וז"ל: "דידוע דבריאת עולם הוא [פי' התכלית המכוונת בבריאת העולם] בהתעוררות מידת המלכות [פי' שה' ביקש לגלות מידת המלכות, שעל פי מידה זו יש לעולם מקום להבראות], דאין מלך בלא עם - ומידה זו צריכה לזולת להשלימה דאין נקרא בשם מלך אלא על ידי העם [וממילא ביקש ה' לבחור לו עם שיקבל את מלכותו]. ומידה זו היא שורש כנסת ישראל כנודע, והיינו דמוה הוא גם כן נפשות ישראל שהם העם, וצריכין להשלמה לרועה שלהם שהוא המלך, דהיינו הקב"ה. ומלכות של המלך הוא בעם שלו דהיינו כנסת ישראל [פירוש, על ידי שישראל מקבלים מלכותו הם מצטרפים ומשתתפים בקיום מידת המלכות]."

11

מצאנו בדברי חז"ל והראשונים כי קיים קשר בין הכבוד והמלכות, שכן אמרו חז"ל: "מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, דאמר מר (דברים י"ז) ישום תשים עליך מלך - שתהא אימתו עליך" (כתובות י"ז ע"א). על דרך זה כותב הרמב"ם (מלכים ב' א') "כבוד גדול נוהגים במלך", וכן אמרו חז"ל (ברכות דף נ"ח ע"א) "הרואה מלכי ישראל אומר ברוך שחלק מכבודו ליראין, מלכי עובדי כוכבים אומר ברוך שנתן מכבודו לבריותיו". וכן אומר הכתוב (משלי י"ד כ"ח): "ברוב עם הדרת מלך", ומפרש המהר"ל (גבורות ה' הקדמה א') "זהו כבודו של המלך שיש לו רוב עם".

אמנם הביאור בזה הוא, שעיקר גילוי והתפשטות המלכות הוא על ידי מידת הכבוד: ככתוב (תהלים כ"ד ז') "מלך הכבוד", וכתוב (תהלים קמ"ה י"ב) "וכבוד הדר מלכותו", וכתוב (אסתר א' ד') "כבוד מלכותו".

* סיכום

נמצאו למדים שגילוי המלכות תלוי ועומד בכבוד שמנחילים למלך. ואמנם זה הסיבה ש"אין מלך בלא עם" (לעיל), כי "ברוב עם הדרת מלך", ועל ידי העם המקבלים את המלכות יש למלך כבוד.

13

"אבל המלך מושל בעם נבדל מן העם ולכך מעלתו יותר גדולה מן הנשיא..." (מהר"ל שם, הקדמה שלישית).

מצד שני גם בחינת הכבוד הוא - הבלעדיות וההערכה שמציאות אחת רוחשת לזולתה. אותו כבוד, אף הוא כענין המלכות תלוי ועומד באחרים. האדם בעצמו יכול להיות ראוי לכבוד, אך הכבוד בעצמו ניתן על ידי הזולת - כאשר תזולת מבטא את הערכתו כלפי הנכבד, והוא מראה עד כמה שהוא נתפס אצלו כבלעדי שאין דומה לו - אזי יש לו כבוד.

ובכן עמדנו על עומק הקשר שבין הכבוד והמלכות, שכן עיקר המלכות הוא ההיבדלות - והרי לא שייך היבדלות בלי צד אחר שנבדלים ממנו. זהו גופא הטעם שהמלכות תלויה בכבוד שהעם מנחילים, כי אותו כבוד מורה עד כמה המלך נתפס כבלעדי קדוש ונבדל. נמצא שעד כמה שהעם מעריכים את מלכם, מרוממים את בחינתו הבלעדית, ומעמידים את עצמם תחתיו - להיות בחינת מקבלים להנהגתו - כן יש התפשטות לבחינתו הבלעדית - שהיא היא שורש ענין המלכות, והבן.

למדנו, איפוא, כי הכבוד והמלכות הם שני ענינים הקשורים זה לזה ואף תלויים זה בזה. שניהם נולדים באחרים, ועל ידי הכבוד המלך נתפס כנבדל ובלעדי, ומתעצם בחינת מלכותו.

על דרך זה כותב רבי צדוק הכהן (ספר רסיסי לילה אות כ"א): "כי כבוד ה' נקרא המידה האחרונה המושגת לבריותיו שהם משיגים אדנותו ומלכותו. שמצד זה הוא הכבוד מן הזולת כנודע. ולכך על מלכים אומרים בישראל שיחלק מכבודו, שמלכותם חלק אלוה-ממעל..."

17 תשובה לשאלה

לאור יסוד דברינו נוכל לעמוד על כוונת חז"ל באומרם (מובא לעיל): "נתאווה (הקב"ה) לדור עם בריותיו בתחתונים". וביאורו, שאע"פ שהי' הוא שלם בתכלית השלימות, ואין הוא זקוק בעצם למאומה, בכל אופן כיון שהשתית הבורא את הבריאה על נקודה זו של גילוי ית' במידת מלך, על כן התאווה להשלים תכלית זו על ידי השראת השכינה וגילוי המלכות לעם המקבלים מלכותו ומתייחסים אליו כנבדל בלעדי מכובד.

ענין זה הוא תכלית בריאת העולם ותכלית יציאת מצרים (כמבואר לעיל), שהרי רק על ידי השראת השכינה יכול להתגלות אותו כבוד שבעבורו נברא העולם, כמו שאמרו חז"ל (אבות שם): "כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו".

19

הרי מבואר הדבר שהשראת השכינה במקדש ענינה גילוי המלכות 'בארמן המלוכה'. על דרך זה כותב רבי צדוק הכהן (קונטרס עמלה של תורה אות ו' ד"ה ועכ"א): "ועל דבר זה היה בריאת העולם. דכל מה שברא הקב"ה לכבודו ברא, לגלות כבוד מלכותו ושכינתו בתחתונים, וכל פעל למענהו - לקילוסו. ובנין המשכן והמקדש הוא פעולת האדם לבנות מקום לשכינתו".

20

"לזאת הרי כי דאי עיקר ענין הקדוש והמקדש ושרית שכינתו יתברך, הוא האדם. שאם יתקדש עצמו כראוי בקיום המצוות כולן שהם תלויין גם כן בשרשן העליון בפרקי אברי השעור קומה כביכול של כלל העולמות כולן - אז הוא עצמו המקדש ממש, ובתוכו ה' יתברך שמו, כמ"ש 'היכל ה' היכל ה' המה', וכאמרם ז"ל 'ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם'... וכן אמר הוא יתברך שמו לשלמה אחר גמר בנין המקדש (מלכים א' ו'): 'הבית הזה אשר אתה בונה' הוא רק יאם תלך בחוקותי... ושכנתי בתוך עמי ישראל' דיקא".

נמצאנו למדים כי האדם בעצמו כולל כל בחינות הקדושה המיוצגות על ידי כלי המקדש, ואם הוא אך יחיל את הכבודי על בחינותיו הגופניות, הרי הוא בעצמו יהפך לבחינת מקדש

23 The answer is that kabbalat ol lies even deeper than prayer.

Its place is in the simple words of recognition and thanks that every Jew must say when he wakes in the morning, the Modeh Ani ("I make acknowledgment before You, living and enduring King, who has restored to me my soul in mercy great is Your faithfulness"). We say this even before washing our hands, which is necessary before all other prayer, because it comes from so deeply-embedded a recognition that however unprepared we may be for prayer in general, we are always in a position to utter these words.

When we turn later to prayer, we are transmitting this nascent awareness into something we can understand and feel. And because our intellectual and emotional capacities are finite, we must put it into a form of words. But because we pray in the aftermath of the act of kabbalat ol, we still stand as equals in submission, so each must use the same words. We are now using our particular powers, but in the light of the equality of souls.

בלשון התורה השכינה נקראת "כבוד", ככתוב (ויקרא ט' ו') "וירא אליכם כבוד ה' ", וכתוב (שמות כ"ט מ"ג) "ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי... ושכנתי בתוך בני ישראל והייתי להם לאלוקים". ובגמר המשכן כתוב (ויקרא ט' כ"ג) "ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם".

ביאור הדבר, שגדר השראת השכינה הוא התעצמות מידת המלכות התלויה ועומדת בגילוי הכבוד ובתפיסת הבלעדיות.

18 על פי יסוד דברינו נוכל להבין כמה וכמה ענינים בנוגע למשכן ולמקדש. מוצאים אנו בכתובים ובהרבה מקומות בתפילה, שבית המקדש - מקום השכינה - מתואר כמקום גילוי כבוד מלכות ה'.

כן אומר נעים זמירות ישראל (תהלים מ"ח ג'): "הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב. אלוקים בארמנותיה נודע למשגב", וכך הוא הלשון שקבעו חז"ל בתפילת ראש השנה (שמו"ע): "אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה. והופע והנשא עלינו לעיני כל חי, וקרב פזורינו מבין הגויים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ, והביאנו לציון עירך ברינה וירושלים בית מקדשך בשמחת עולם", וכן אומרים (קדושה - מוסף): "ממקומך מלכנו תופיע ותמלך עלינו כי מחכים אנחנו לך. מתי תמלך בציון בקרוב בימינו לעולם ועד תטבח. תתגדל ותתקדש בתוך ירושלים עירך לדור ודור ולנצח נצחים. ועינינו תראינה מלכותך כדבר האמור בשירי עוזך על ידי דוד משיח צדקך - ימלך ה' לעולם א-לוך ציון לדור ודור הללויה".

21

Path of the Just - pg 329

One who is Holy, however, and clings constantly to his God, his soul traveling in channels of truth, amidst the love and fear of his Creator - such a person is as one walking before God in the Land of the Living, here in this world. Such a person is himself considered a tabernacle, a sanctuary, an altar. As our Sages of blessed memory have said (*Bereshith Rabbah* 47.8), "And God went up from him" (*Genesis* 35:13)—the patriarchs are the Divine chariot" and, "The righteous are the Divine (שם יקדשה)

22

Torah Studies - Ed. R. Sacks

The *terumat ha-adanim* (the offering for the sockets) was obligatory, everyone had to give an equal amount (half-a-shekel), and was for the foundation of the sanctuary. The *terumat ha-mishkan* (provision of materials) was voluntary, of diverse kinds, and was for the structure itself, and its coverings.

If we are to find their analogues in the inner life of the Jew, the *adanim* must be the original act of *kabalat ol*—the gesture of submission to G-d's will, when one foregoes one's independent existence and becomes a vehicle through which the Torah flows. For this act is one in which all men are equal—it does not depend on the particularized capacities of intellect or emotion; it is not the exercise of a power but a state of receptivity.

And it is the foundation of all true service, for without it a man is always distant from G-d. If his thoughts and desires form a closed circle, there is no gap through which revelation can enter.

24 Parsha Illustrations
Mishlei writes that when Hashem gave the Torah to Klal Yisrael it was "a good taking."

כי לקח טוב נתתי לכם
"For a good taking have I given you ..."
(Mishlei 4:2).

This is interpreted by the Gemara (Berachos 5*) to be a unique type of sale; one that is beneficial to both the buyer and the seller. For in this instance, Hashem is very satisfied that Klal Yisrael accepted the Torah, and vice versa. Similarly, in the

25 The expression "take for me an offering" can also be understood in this same vein. The building of a Mishkan was a much greater opportunity for Klal Yisrael than it was for Hashem. For although Klal Yisrael had to contribute materials for the building of the Mishkan, the end result — that Hashem dwelt among them — was certainly of greater advantage to Klal Yisrael. Therefore, "take for me an offering" is a very appropriate description of this event — for after all, the ultimate "taking" was by Klal Yisrael.

27 אלא דיש לומר דזה הודיענו התורה בטעמא דקרא כי האדם עץ השדה ר"ל לא

במדרש רבה עה"פ יועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים" הובא (תרומה פרשה ל"ה ס"י ב') בזה"ל: למה עצי שטים למד הקב"ה דרך ארץ לדורות שאם יבקש אדם לבנות ביתו מאילן עושה פירות אומר לו ומה מלך מלכי המלכים שהכל שלו כשאמר לעשות משכן אמר לא תביא אלא מאילן שאינו עושה פירות אתם על אחת כמה וכמה, עכ"ל. וצריך ביאור מה באו חז"ל ללמדנו כאן, הלא מפורש הוא בתורה בלאו דבל תשחית שאסור להשחית אילן עושה פירות, ומה הוסיפו לנו כאן ללמוד אצל בנין המשכן. וכדי להבין הדבר היטב נתבונן ונעמיק בלאו זה של בל תשחית כפי הכתוב בתורה.

אלא דיש לומר דזה הודיענו התורה בטעמא דקרא כי האדם עץ השדה ר"ל לא זה של לא תכרות את עצה אינו מן החוקים אלא מן המשפטים אשר צריך האדם לשמור את עצמו מלעבור עליו בהרגש ודעת נכונה כדי ללמוד ממנו עץ כמה צריכים לכוון כל מעשינו בחשבון מדוייק, כי הלא אין יוצאים למלחמה בלי פסק הסנהדרין ועצת האורים ותומים ועל פיהם הוחלט להשחית אנשים, אבל העצים שלא היו נכללים בפסק אסור לנגוע בהן כי להן נשאר עוד תכלית בארץ להוציא פירותיהן כדי להנות בהן בני אדם.

30 Path of the Just - pg. 21

If you look more deeply into the matter, you will see that the world was created for man's use. In truth, man is the center of a great balance. For if he is pulled after the world and is drawn further from his Creator, he is damaged, and he damages the world with him. And if he rules over himself and unites himself with his Creator, and uses the world only to aid him in the service of his Creator, he is uplifted and the world itself is uplifted with him. For all creatures are greatly uplifted when they serve the "Whole Man," who is sanctified with the holiness of the Blessed One. It is as our Sages of blessed memory have said in relation to the light that the Holy One Blessed be He stored away for the righteous (Chagiga 12a): "When the Holy One Blessed be He saw the light that He had stored away for the righteous, He rejoiced, as it is said (Proverbs 13:9), 'The light of the righteous rejoices.'" And in relation to the "stones of the place" that Jacob took and put around his head they said (Chulin 91b), "R. Yitzchak said, 'This teaches us that they [the stones] gathered themselves into one spot, each one saying, 'Let the righteous one lay his head upon me.'" Our Sages of blessed memory drew our attention to this principle in Midrash Koheleth, where they said (Koheleth Rabbah 7:28) "See the work of God..." (Ecclesiastes 7:13). When the Holy One Blessed be He created Adam, He took him and caused him to pass before all the trees of the Garden of Eden. He said to him, "See how beautiful and praiseworthy are my works; and all that I have created, I have created for your sake. Take heed that you do not damage and destroy my world."

28 אלא דיש לומר דזה הודיענו התורה בטעמא דקרא כי האדם עץ השדה ר"ל לא

ויקחו לי כ"ו במד' לקח טוב נתתי לכם כ"ו. דקשה מה ויקחו. ויתנו כולל. אך כי איך יוכל אדם כ"ו ליתן דבר מה להש"י. רק הרטון ולקחת נפש האדם לנתיקה זו. זה עיקר המסון. והיינו דבי לקח טוב. שכל המטע ומטעם. העיקר הרטון לעשותם. ומל ידי זה מתרומם המנוה עד הש"י. כי ודאי הש"י עשה להיות אלו המטע תלויין במטעם האדם. שיתעורר ע"י מטעם זה עד הש"י ממש. אבל האדם נרץ לידע כי הוא רמוק מהמטע מאוד. וע"י ציטול עצמותו אל קדושת המטע ולהתבונן בכ"י זו. אשר ע"י משגזו מניס תקינין בכל העולמות עד הש"י ממש. וצריך האדם למסור נפשו ומאודו בכל מטעם בצוהה ה"ל. וע"י זה מתרומם המטע יותר עד הש"י. וזה שכתוב ויקחו לי תרומה וכו'. וכל דבר העיקר ההתחלה והרטון. ואח"כ הש"י מסייע שיוכל האדם לעשות המנוה גם בפועל. וז"ש לאל נזמך עלי. וז"ש נמכר עמו לסייע כפי רלוו האדם

29

בספר החינוך (מצוה תקכ"ט) מבאר כדרכו טעמה ונימוקה של מצוה זו ומאריך בה יותר משאר המצוות וז"ל: שורש המצוה ידוע שהוא כדי ללמד נפשנו לאהוב הטוב והתועלת ולהדבק בו ומתוך כך תדבק בנו הטובה ונרחיק מכל דבר השחתה. ובאמת יש בדבריו אלו די להבנת שורש עצם המצוה, אלא בעל החינוך ממשיך עוד בהתפעלות בזה"ל: וזהו דרך החסידים ואנשי מעשה אוהבים השלום ושמחים בטוב הבריות ומקרבין אותן לתורה ולא יאבדו אפילו גרגיר של חרדל מעולם ויצר עליהם בכל אבדן והשחתה שיראו, ואם יוכלו להציל יצילו כל דבר מהשחית בכל חנם, ולא כן הרשעים אחיהם של מזיקים שמחים בהשחתת עולם והם משחיתים את עצמם במידה שאדם מודד בה מודדין לו כלומר בה הוא נדבק לעולם וקניין שכתוב שמח לאיד לא ינקה, והתפץ בטוב ושמח בו נפשו תלין לעולם, זה ידוע ומפורסם. עיי' דברי ספר החינוך.

*והרבה יש לתמוה על דבריו העמוקים, מה ראה להתפעל כל כך ממצוה זו שלא לכרות אילנות במלחמה, ואיזו שייכות יש בין המונע עצמו מלהשחית גרגיר של חרדל למי שאוהב שלום ומקרב הבריות לתורה, ועוד קשה שכלל כל הרשעים לומר עליהם שהם כולם שמחים בהשחתת עולם. כל זה צריך ביאור רחב ומקיף.

31

ובאמת דבר זה פשוט הוא מאחר שהודיענו חז"ל במשנה סוף מסי אבות כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. ובגמי שבת (דף ע"ו): אמר ר' יהודה אמר רב כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא דבר אחד לבטלה. לפי זה הרי כולנו אחראים שיבא כל דבר לתכליתו של כבוד שמים אשר בשבילה נברא, ולא נחלל חיינו כבוד הקב"ה ע"י ביטול והשחתת בריאתו, ובהיות שהכל ברא לכבודו הרי כל הבריאה צועקת ומכרזת תן דעתך שלא תקלקל ותחריב אותי.

ולפי זה אין פלא בדברי ספר החינוך הנ"ל כי מההתבוננות באיסור בל תשחית יבא האדם להרגיש האחריות של שמירת כל הבריאה כולה להביאה אל תכליתה, ואם גריר של חרדל לא נברא לבטלה עד שאסור להשחיתו, כל שכן הבריות ובני אדם כולם. ומזה נהיה האדם אוהב שלום כי מכיר הוא שכל אחד ואחד מבאי העולם יש לו מקום מיוחד לעצמו בכבוד שמים ובתכלית הבריאה, ואשר על כן אדם זה ישמח בטוב הבריות בראותו שהם מקיימים תכליתם וכבוד שמים מתרבה על ידם. ופשוט שכאשר יראה מי שהוא מתרחק מן התורה והולך בטל ומתקלקל ח"ו שמיד יזדרז לקרבו לתורה שלא יאבד מקומו בעולמו. אלו הם החסידים ואנשי מעשה אשר מתוך האיסור של בל תשחית התברר להם מה חובתם בעולמם עד היסוד של תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי!

33

והנה אם נעמיק עוד יותר בהאיסור של בל תשחית נמצא עוד יסוד גדול בהשקפת העולם. כי הרי פשוט הוא כי גם בלי האיסור של בל תשחית היה אסור להשחית שום דבר השייך לחבירו כי אין לאדם רשות להזיק את חבירו בשום אופן. וכל הוספת האיסור בבל תשחית הוא על מה שהוא שלו או של הפקר שאסור לאבדו או להזיקו. ובאמת יש להעיר בזה אחרי שהוא הכוללים על התפץ ויש לו הנאה מהשחתתו הרי זה כמשתמש בחפצו לפי רצונו ומי מעכב על ידו. אלא נראה כי בהלכה זו רוצה הקב"ה להודיענו שהוא משייר לעצמו קנין בחפץ גם אם הוא נקנה לבעלים בקנין גמור, ונבאר הדבר.

35 *Twists on Spirituality - pp 38-40*

In *Tanya*, Rabbi Shneur Zalman of Liadi states that man's purpose is to discover the truth of all existence, which is that everything in the universe exists only because of a spark of Divinity within it. He points out that there is a tendency for all things to remain in their natural state unless there is a strong enough force to drive them from it. For example, the natural state of a stone lying on the ground is to remain there by the force of gravity, unless lifted by a force that exceeds the gravitational pull. If someone throws the stone high into the air, it will continue to rise only as long as the force of the thrower exceeds the gravitational pull. Once this force is exhausted, the stone returns to rest on the ground again.

36 Since there was nothing in existence prior to Creation, the natural state of the universe is nothingness. It required a force to bring the world into existence, and this force was the command of G-d for everything to come into being. If this force were ever exhausted, the universe would disappear into nothingness again. Creation was thus not a single historical incident, but is essentially an ongoing process.

Rabbi Shneur Zalman points out that whereas an object fashioned by a craftsman continues to exist after it has left his hands, this is because the material from which the object was formed was in existence without the craftsman, and he merely altered its shape. This is different than the universe coming out of nothingness, which requires a sustaining force to keep it in existence.

37 Within everything on earth, from the largest to the most miniscule, there is a spark of Divinity which maintains it in existence. This Divine spark is concealed by

the physical object it inhabits, and if man's perception were pure, he would see this Divine spark. The physical objects thus mask the reality of G-d's presence in everything. Since everything is totally effaced in the Divine presence, the only true reality is G-d, but in order for us to function as mortals, we see the objects as though they had an independent existence. Man's purpose is to penetrate the cloaks of concealment and recognize the true reality.

34

בגמ' ברכות (דף ל"ה). רמי ר' לוי כתיב לה' הארץ ומלואה וכתוב השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם, לא קשיא כאן קודם ברכה כאן לאחר ברכה, עכ"ל. ומדלא חילקה הגמ' כאן קודם מעשה קנין כאן לאחר הקנין נראה פשוט שגם אחרי שקנה האדם הפירות עדיין אינם ברשותו להשתמש בהן כרצונו, וכל קנינו בהן הוא רק להפקיע בעלות חבירו מעליהן, אבל הרשות להשתמש בהן תלוי ברצון השייך אשר הכל שלו, והוא תולה זכות ההשתמשות בזה אם על ידה יצא אותו כבוד שמים אשר בשבילו נבראו הפירות, וכבוד זה יוצא מהברכה שמברכין עליהם. על כן קודם ברכה לה' הארץ ומלואה – בלי רשות השתמשות כלל, ורק אחרי הברכה כאשר נתקיים כבוד שמים מהשתמשותו אז והארץ נתן לבני אדם.

והוא גם עומק סוד האיסור של בל תשחית כי כן הדין בכל חפצי העולם דיש אדון לאדוניהם ר"ל אע"פ שהאדם קנה אותם והם שלו, רשות ההשתמשות בהם תלוי בתנאים שהתנה בהן המקנה – דהיינו הקביה אשר לה' הארץ ומלואה, וכיון שהכל ברא לכבודו לא חל ההיתר של והארץ נתן לבני אדם עד שיצא משימושם אותו כבוד שמים שהם מיועדים אליו מראשית יצירתם.

38 Thus, Rabbi Shneur Zalman says, the last phrase of the verse in the Torah which states that "G-d is the Lord in the heavens above and on the earth below, there is no other." (Deuteronomy 4:39) should better be read "there is nothing else." The only true existence is G-d.

39 It is related that the chassidic master, Rabbi Mendel of Rimanov, was walking with his disciples, when they came across a crying child. "Why are you crying?" Rabbi Mendel asked. "Because we are playing hide and seek. I hid myself, but none of the children is trying to find me." Rabbi Mendel turned to his disciples and said, "Can you imagine the anguish of G-d, Who concealed Himself within the physical world, but no one is trying to find Him!"

40 *Parsha Illuminations*

Everything in this world belongs to Hashem! Obviously, the gifts that Klal Yisrael contributed to the building of the Mishkan were Hashem's property. The expression "take for me" actually means, "although you are actually only contributing that which is already Mine, nevertheless I consider this transaction to be mutually beneficial."

41 Torah studies
 The Mishkan, on the other hand, is that which is built on the foundation. It is the articulation of one's faith and its suffusion through one's mind and heart. In this each man is different, because intellectual powers and temperament are not evenly distributed, and the extent to which he can grasp in thought, or allow his emotions to be refashioned by, the awareness of G-d which he has achieved through kabbalat ol, will depend on his particular capacities.

42 So likewise does the paradox resolve itself in the case of the Mishkan, which is for us the symbol of learning and action. In action, unlike prayer, there is no limitation of finitude: We must seek to enact G-d's will everywhere. Hence it must devolve on all. But each in his own way. The scope of any individual's involvement in the world is bounded by his capacities and his situation. So neither the offering for the Mishkan nor the parallel acts of learning and Mitzvot, have set limits, even though they are asked of everyone.

45 Worldmask - R. Tatz - pg 80
 This idea gives rise to insights into the work of each individual. First, one must strive to discover one's uniqueness. What is my particular task? What essential part of the Universe is mine to build? This question is critically important - a life spent pursuing some unrealistic and inappropriate goal is a life wasted, and worse, damages the entire structure. When that small and seemingly insignificant screw in the carburettor of that engine which we considered previously falls out of place and rattles around in the cylinders, for example, the entire engine may be irreparably damaged.

47
בפסוק ועשו לי מקדש כי ככל אשר אני מראה
 סי' פנימית המשקן כי כליו וכן תפשו
 כי כבר נבחנו מהו צורה שורש הדברים ע"פ מאמר
 הגמ'. הכולל שיתקיימו נכסיו יעש בן אדם שגוף
 אדיר נמצאם כי כי צודק כל הנבראים יש בהם
 נקודת פנימיות להשי' מה' הכל לבטוח צדק.
 ובאמת פי' האדם יכול להתברר ולהפגלות השראת
 השכינה בכל דבר. ח"ש ועשו לי מקדש כי פנימית
 המשקן סי' פי' שכלל מעשה יהי' רשון האדם כדי
 להשלים רשון השראת יי'. ולהיות נעשה מהו מנוקב
 פי' אותו דבר שמרומם בזה המעשה כי בכל דבר
 יש רמז נשמים. ח"ש פנימית המשקן. ואף שאין
 האדם יודע צרכות מיקון כל מעשה. ת"ח פי'
 שטווחו לשמים ורואה לגשות כרשון השראת פי'
 מעורר כח הברוא יי' והוא השראת השכינה רח'
 לפי מדרגתו ועי' וזה אחר' לעשות באמת הכל
 כראוי ח"ש וכן תפשו. מקודם כי ככל אשר אני
 מראה סי' ולא כי כל רק ככל שאני עדיין לעשות
 חמם פנימית המשקן. רק פי' הרשון והמנוקב ועושה
 כל דבר לרשם להחיות לדבר המרומם כי כל האמת
 הם רחמים לדברים עליונים פי' אחר' וכן תפשו.
 קן הוא לשון אמת כמו קן בטה ללפחד דוברות.
 כיום אמתו. ועי' אמונה מקודם שהוא ככל סי'
 פנימית סי' פי' אחר' וכן תפשו. חס עלמו הפי'
 יעש בן אדם שגוף לרואה ערפם לנשות כל הדברים
 להיות להם קלם ההדבקות בעין החיים היינו להיות
 בכל דבר קלם מסוון להשי' חס הכח והחיזוק של
 המעשה והוא השראת השכינה כר"ל והכו':

43 Tueski on spirituality
 The Divine presence in the earthly world is brought about by the performance of mitzvos. Since the latter requires material objects, e.g., parchment for Torah and mezuzos, leather for tefillin, an esrog (citron) for Succos, etc., these mundane objects are transformed into spiritual items of kedushah (holiness). Similarly, when one utilizes the energy gained from eating food to perform mitzvos, the food which enables this performance is elevated to kedushah. Since a person cannot function optimally without proper clothing and shelter or without the funds to acquire the necessities of life, everything that he does can be transformed into objects or acts of kedushah, and this brings about the Divine presence in the physical world, which is the ultimate purpose of man.

44 השתא דאתינן להכי נחוור לדברי המדרש רבה שבתחילת דברינו שהקשינו עליו למה הוצרכו ללמדנו בקי"ו ממשכן שאסור לבנות בית מאילן פרי, הלא האיסור מפורש בתורה בלאו דבל תשחית. אמנם כאשר נתבונן בדברי המדרש נראה דשפיר יש בזה חידוש, והוא דבהא כולי עלמא לא פליגי דבבנין המשכן להשראת השכינה אין לך כבוד שמים גדול מזה, ואיכך הוה אמינא דאף כי בטח יוצא כבוד שמים מעץ פרי במה שמברכין על פירותיה אבל סוף סוף גדול כבוד הבית לעשות מאילן זה קרשים למשכן. על זה בא המדרש ללמדנו ומה מלך מלכי המלכים "שהכל שלוי" דייקא, אשר הוא היחיד אשר בידו שליטה גמורה על תשמיש כל הבריאה, ואשר ברצונו יבנה המשכן מאילני סרק וברצונו יבנה מאילני מאכל, והוא אמר להביא רק מאילן שאינו עושה פירות, ר"ל שכיון שקבעתי לאילנות עושי פרי מקום בבריאה לכבוד שמי שיברכו אותי על פירותיה אינני רוצה לבטל מהם אותו היעוד, ואף כי יגדל כבודי על ידי המשכן לא על זה בראתי אילני מאכל, אלא לזאת בראתי אילנות אחרים שאינם עושים פרי, קי"ו אנתנו אין לנו רשות לעשות חשבונות לעצמינו בכבוד שמים ובתכלית הבריאה אלא נסתכל באורייתא ונקיים עלמא על ידי שנשתמש בכל דבר לתכליתו הראוי. והבן כי יש בזה תוספת על המפורש בפסוק כי נתחדש לן בזה שבכלל הכרת שהכל ברא לכבודו הוא להבין כי הקבי"ה הוא הוא שקבע בתורתו מהו כבודו, ואם מחליפין השיטה יש גם בזה משום בל תשחית שלא בא הדבר לתכליתו המיוחד לו לבדו. זהו תוספת המדרש - עד היכן הדברים מגיעים!

46 **ברשי' ויקחו לי תרומה יפרשו לי ממונכם נדבה סי' שגריך האדם לפס' מכל דבר חקן להשי' י. ואף שדברי טוה"ז הם רחוקים מאוד. אבל הרשון לרוב לביטול להשי' י. כמו שבי' רשי' נדבה רשון טוב. חס עלמו הנדבה הרשון להיוס קבלתו מפי' להשי' י. והרשון גובר המעשה. כי כל מעשה האדם מעורר נטליונים והרשון ברשון עליון. וידוע כי ברשון השי' ית' מתהפך הכל ברגע. ולכן לריך האדם להאמין כי הכל תלוי ברצונו. ובזה"ק פירש ענין המשקן על ספלת האדם בכל יום. והוא שגריך האדם לברר השראת השכינה בכל דבר. כי ודאי מלא כל הארץ כבודו. אבל כפי אמונת האדם יוכל להרגיש השראת השכינה. ובזה"ק פי' הדבר בפועל. ועמה הוא על ידי' אמונה כר"ל. וכל התפלה פי' שמעיד האדם כי הכל מחיות השי' י. וכפי מה שמחברר להאדם קן יוכל לברר בכל דבר. וכפי מה שחלם רוצה באמת לברר מלכותו יי'. קן יוכל להסות כל הדברים אליו יי'. כי לדברים נשמיים ח"ן להם רשון. וכל דבר לריך להיות לו רשון כי זה העיקר. ומהו האכזה כי דברים אלו תלויים בהאדם שיש לו רשון. וברטונו יוכל להסות הכל אליו יי' כר"ל. ח"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוך כל אחד. ובתיש זיל שמרעיה שאל אף יוכלו לעשות משכן לכבודו יי'. והשיבו השי' י. כי אף א' מישראל יכול לעשותו. והוא השראת השכינה בכל דבר להיות האמונה קבוע שחיות הכל למעלה מהקבע חס מקדש כר"ל:**